

Kohanimenõukogu koosolek
PROTOKOLL nr 116

Tallinn

21.12.2021

nr 14-4/2-1

Algus kell: 15:00

lõpp kell: 17:00

Juhatas: Väino Tõemets

Protokollis: Timo Torm

Võtsid osa: Peeter Päll, Mall Leht, Evar Saar, Liisi Lumiste, Mart Uusjärv, Martin Kulp, Taavi Pae, Pikne Kama, Ilmar Tomusk, Raivo Aunap, Uudo Timm, Olev Veskimäe

Puudusid: Hendrick Rang, Marja Kallasmaa

PÄEVAKORD:

1. Sissejuhatus ja kohanimenõukogu esimehe sõnavõtt
2. Urvaste külas Uhtjärve kaldal asuvate allikate ning ohvrikivi nimedest
3. Tööprotsessidest KNR'i - ETAK'i ja KAUR'i vahel
4. Kodaniku ettepanekust kohanime määramiseks
5. Veekogude lisamisest kohanimeregistrisse
6. Lööriku allika nimest
7. Väike-Lohkva kohanimest
8. Aadressiandmete süsteemi määrusest
9. Aadressiandmete ja kohanime süsteemi ärianalüüsist
10. ÜRO kohanimeekspertide Balti jaotise istungist

1) Sissejuhatus ja kohanimenõukogu esimehe sõnavõtt

Väino Tõemets informeerib kohanimenõukogu, et alates 1. jaanuarist 2022. aastast jõustub riigihalduse ministri käskkiri, millega muudetakse kohanimenõukogu koosseisu. Väino Tõemets teatab, et kohanimenõukogu esimeheks nimetatakse Mart Uusjärvi. Väino Tõemets lisab, et tema arvatakse kohanimenõukogu koosseisust välja. Ta tänab kohanimenõukogu tehtud töö eest.

OTSUSTATI: Võtta info teadmiseks.

2) Urvaste külas Uhtjärve kaldal asuvate allikate ning ohvrikivi nimedest

Mall Leht selgitab, et Maa-ameti poole pöördus kodanik, kes tõi välja, et Võru maakonnas Antsla vallas Urvaste külas on Uhtjärve kaldal asuvate allikate nimed ja asukohad märgitud põhikaardile valesti. Ta toob välja, et Maa-ameti põhikaardil on allikad, mis kannavad nime *Silmäviiläte* ja *Väike Silmäviiläte* omavahel vahetusse läinud. Ta lisab, et samas lähedal asuva kivi nimi ei ole mitte *Ohvrikivi*, vaid *Järverahva kivi*. Mall Leht selgitab, et kuna

mainitud nimed on kohanimenõukogu poolt kinnitatud, siis tuleb kohanimenõukogul vastu võtta uus otsus, mille alusel andmed korrastada.

Pikne Kama toob välja, et segadus allikate nimede osas võis tuleneda kultuurimälestiste registrist, kus olid kultuurimälestiste passid omavahel vahetusse läinud. Ta lisab, et läänepoolne allikas on tuntud ka kui *Tsorrläte*. Ta uurib, kas *Tsorrlätte* võiks muu mitteametliku nimena kinnitada.

Mall Leht vastab, et kui on teada muid nimesid, siis nad on valmis need muu mitteametliku nimena registrisse kandma.

Evar Saar selgitab, et 2017. aastal on toimunud Maa-ameti põhikaardi peal muudatused, mille tulemusena on allikate asukohad muutunud. Ta uurib, millest see tulenes.

Mall Leht vastab, et kohapealsete vaatluste tulemusel korrastati registrites andmeid, mistõttu on allikate asukohad täpsustunud.

Pikne Kama selgitab lisaks, et praegu kaardil olevad tingmärgid on märgitud allikate tegelikesse asukohtadesse. Ta uurib, miks on ühe allika nimeks *Väike Silmäviiläte* ning teise nimi lihtsalt *Silmäviiläte*.

Timo Torm selgitab, et nimed tulenevad allikate väljavoolu kogusest ning *Väikese Silmäviilätte* väljavool on väiksem.

OTSUSTATI:

- 1. Kinnitada veekogu koodiga VEE4700400 (asukohaga: 6420528; 652146) ametlikuks põhinimeks *Väike Silmäviiläte***
- 2. Kinnitada veekogu koodiga VEE4700500 (asukohaga: 6420698; 652099) ametlikuks põhinimeks *Silmäviiläte* ning muuks mitteametlikuks nimeks *Tsorrläte*.**
- 3. Muuta nimi *Ohvrikivi* kehtetuks ning kinnitada uueks ametlikuks põhinimeks *Järverahva kivi*.**

3) Tööprotsessidest KNR'i - ETAK'i ja KAUR'i vahel

Mall Leht selgitab, et Keskkonnaagentuuril (KAUR) on mitmeid menetlusi, mille puhul on vaja Eesti looduse infosüsteemis kas muuta olemasolevate objektide kohanimedele või lisada uusi objekte koos kohanimedega. Ta tutvustab kohanimenõukogule Maa-ameti ja Keskkonnaagentuuri poolt välja töötatud protsessi, kuidas võiks nimede määramise protsess toimida. Mall Leht lisab, et plaanis on protsessi kaasata ka kohanimenõukogu ja kohalik omavalitsus ning kokkuvõtlikult võiks protsess välja näha järgmiselt:

1. Eesti looduse infosüsteemi laekuvad uued andmed (näiteks vooluveed, allikad jne).

2. Keskkonnaagentuur alustab menetlused ja edastab Maa-ametile Eesti topograafia andmekogus (ETAK) ruumikujude ja kohanime de ettepanekud kohanimeregistris menetlemiseks.
3. Eesti topograafia andmekogus tehakse ruumikujude muudatused (näiteks ruumikujude lisamised, kustutamised) ning need andmed edastatakse kohanimeregistrisse kohanime de registreerimiseks, muutmiseks või kustutamiseks.
4. Kohanimeregistris tehakse eelkanded objektidele, millel on kohanime de muudatus, kuid kannet ei jõustata, vaid edastatakse kohanimenõukogule ja kohalikule omavalitsusele arvamuse avaldamiseks.
5. Kui kohanimenõukogu ja/või kohalik omavalitsus on andnud oma arvamuse/kooskõlastuse või kinnitatud/määranud kohanime, siis Maa-amet teeb vajadusel vastavad muudatused ja jõustab menetluse kohanimeregistris.
6. Tagasiside edastatakse teistele osapooltele.

Väino Tõemets uurib, kas kohanimenõukogu arvamus küsitakse ainult sellisel juhul, kui kohalik omavalitsus oma seisukohti ei esita.

Mall Leht selgitab, et mõistlik oleks küsida kohanime de osas seisukohad nii kohanimenõukogu kui ka kohaliku omavalitsuse käest samal ajal, sest kui kohalik omavalitsus oma arvamust ei avalda, siis kaotatakse menetlusprotsessist palju aega.

Uudo Timm leiab, et Maa-ameti ja Keskkonnaagentuuri poolt välja töötatud menetlusprotsess on asjakohane.

Väino Tõemets uurib, kas kohanimenõukogu liikmed on Maa-ameti ja Keskkonnaagentuuri poolt välja töötatud menetlusprotsessiga nõus.

Evar Saar toob välja, et maaparandussüsteemide registrisse on ka kantud mitmeid vooluveekogusid, ta uurib, kas need on kohanimeregistris juba olemas.

Uudo Timm vastab, et osa neist on kindlasti kohanimeregistrisse juba kantud.

Väino Tõemets uurib, kas kohanimenõukogu on nõus seoses vooluveekogude ja allikate lisamisega Eesti looduse infosüsteemi, kohanime ettepanekud läbi vaatama ja oma arvamuse nende osas andma.

Kohanimenõukogu liikmed on Väino Tõemetsa ettepanekuga nõus.

OTSUSTATI: Kohanimenõukogu on nõus edaspidi seoses vooluveekogude ja allikate ja teiste objektide lisamisega Eesti looduse infosüsteemi kohanime ettepanekud läbi vaatama ja oma arvamuse nende osas andma.

4) Kodaniku ettepanekust kohanimede määramiseks

Mall Leht selgitab, et Maa-ametile esitati ettepanekud kohanimede määramiseks Otepää vallas (lisa 1). Ettepanek sisaldab mägede, veekogude, allikate soode ning metsade nimesid.

Timo Torm lisab, et oma arvamuse kohanimedele on andnud Evar Saar ja Tõnu Raudsepp. Ta lisab, et ettepanekud esitati arvamuse avaldamiseks ka Otepää vallale, kuid koosoleku toimumise ajaks ei ole Otepää vald oma arvamusi esitanud.

Väino Tõemets teeb ettepaneku vaadata nimekiri üle ning iga objekti juures otsustada eraldi, kas kanda objekt ja nimi kohanimeregistrisse või mitte.

Kohanimenõukogu liikmed nõustuvad Väino Tõemetsa ettepanekuga.

Kohanimenõukogu liikmed otsustasid kanda kohanimeregistrisse järgmised objektid: *Ruunamägi, Pärdimägi, Lutsumägi, Põdramägi, Saare Jaanimägi, Kärsamägi, Imukmägi, Kikkamägi, Kilgi tiik, Kõverjärve oja, Lulla soo, Kogremõts, Põrgulaan.*

Kohanimenõukogu liikmed otsustasid, et järgmiste objektide kohanimeregistrisse kandmiseks on vaja rohkem infot: *Kakkoja, Järvelja läte, Elva veski allikas, Virbsoo.*

OTSUSTATI:

- 1. Määrata ametlikud põhinimed järgmistele objektidele (lisa 1): *Ruunamägi, Pärdimägi, Lutsumägi, Põdramägi, Saare Jaanimägi, Kärsamägi, Imukmägi, Kikkamägi, Kilgi tiik, Kõverjärve oja, Lulla soo, Kogremõts, Põrgulaan.***
- 2. Mitte kanda kohanimeregistrisse järgmisi objekte ja uurida lisainfot: *Kakkoja, Järvelja läte, Elva veski allikas, Virbsoo* ning arutada nimedega seonduvat pärast täiendava informatsiooni kogumist järgmisel kohanimenõukogu koosolekul.**

5) Veekogude lisamisest kohanimeregistrisse

Mall Leht selgitab, et kohanimeregistrist on puudu objektid, mis on juba keskkonnaregistris olemas. Ta lisab, et kui lähtuda keskkonnaregistri infost, siis enamasti oleks vaja juba olemasoleva rühma juurde lisada objekte (lisa 2).

Aardla poldri veehoidla puhul leidsid kohanimenõukogu liikmed, et veekogud koodiga VEE2084610, VEE2084620, VEE2084640 on otstarbekas *lisada Aardla poldri veehoidla* rühma. Samas leidis kohanimenõukogu, et Aardla poldri veehoidla ei ole antud juhul nimena korrektne ning edaspidi tuleks täpsustada, mis võiks veekogude nimi olla.

Maaritsa lompide puhul otsustati lisada veekogud koodidega VEE2106470, VEE2106430, VEE2106610 Maaritsa lompide veekogude rühma.

Nõlvasoo järve puhul otsustati veekogusid koodidega VEE2054200 ja VEE2054400 mitte lisada Nõlvassoo järve veekogude rühma. Kohanimenõukogu liikmed leidsid, et Nõlvasoo

järv ei ole kõnealuste veekogude puhul sobiv nimi, sest tegemist on laugastega. Kohanimenõukogu otsustas kinnitada veekogude koodidega VEE2054200 ja VEE2054400 rühmanimeks Nõlvassoo laukad.

Ristilaiu abaja puhul leidsid kohanimenõukogu liikmed, et veekogu koodiga VEE2079800 ei ole otstarbekas Ristilaiu abaja rühma lisada, sest veekogud asuvad üksteisest kaugel ning tegemist ei ole ühe veekogude rühmaga. Kohanimenõukogu liikmed leidsid, et veekogule koodiga VEE2079800 tuleks eraldi nimi määrata.

Vohioja järve puhul leidsid kohanimenõukogu liikmed, et veekogu koodiga VEE2045510 ei ole otstarbekas lisada Vohioja järvega ühte rühma, sest veekogu koodiga VEE2045510 asub Vohioja järvest kaugel ning need ei moodusta ühte rühma. Kohanimenõukogu liikmed leidsid, et veekogule koodiga VEE2045510 tuleks eraldi nimi määrata.

OTSUSTATI:

- 1. Lisada veekogud koodidega VEE2084610, VEE2084620, VEE2084640 *Aardla poldri veehoidla* rühma, kuid täpsustada, mis võiks veekogude nimi olla ning arutada nimeküsimumust järgmisel kohanimenõukogu koosolekul.**
- 2. Lisada veekogud koodidega VEE2106470, VEE2106430, VEE2106610 *Maaritsa lompide* veekogude rühma.**
- 3. Mitte lisada veekogud koodidega VEE2054200 ja VEE2054400 *Nõlvassoo järve* veekogude rühma. Kinnitada veekogude koodidega VEE2054200 ja VEE2054400 nimeks Nõlvassoo laukad.**
- 4. Mitte lisada veekogu koodiga VEE2079800 Ristilaiu abaja veekogude rühma ning arutada nimeküsimumust järgmisel koosolekul.**
- 5. Mitte lisada veekogu koodiga VEE2045510 Vohioja järve veekogude rühma ning arutada nimeküsimumust järgmisel koosolekul.**

6) Lööriku allika nimest

Mall Leht selgitab, et Maa-ametit teavitati vajadusest parandada Saaremaal Kandla külas asuva allika nimi. Ta lisab, et kohapeal läbiviidud vaatluste tulemusena on selgunud, et kõnealune allikas asub Allika, mitte Lööriku talu maadel. Mall Leht selgitab, et Tõnu Raudsepa hinnangul on allika sobivaks nimeks Allika kaev.

OTSUSTATI: Kinnitada allika ametlikuks nimeks Allika kaev. Mitteametlikuks muuks nimeks kinnitada Lööriku allikas.

7) Väike-Lohkva kohanimest

Timo Torm selgitab, et uues Luunja valla üldplaneeringus kavatsetakse muuta Lohkva küla asustusüksuse joont ja nimetada küla ümber alevikuks ning sellest tulenevalt on Luunja vald palunud kohanimenõukogu arvamust, kas Lohkva alevik ja Väike-Lohkva küla nimed kõrvuti asetsevate asustusüksustena on lubatud.

Raivo Aunap toob välja, et ajalooline Väike-Lohkva küla asus põhjapool Räpina maanteed, mistõttu ei ole Väike-Lohkva külanimena kõige sobivam.

Evar Saar toob välja, et sobivam nimi külale oleks hoopiski Suure-Lohkva küla.

Raivo Aunap arvab, et külanimeks sobiks ka lihtsalt Lohkva küla.

Taavi Pae lisab, et üheks võimaluseks oleks ka Lohkva ja küla kokku kirjutada ning seetõttu sobiks ka külanimeks ka Lohkvaküla.

OTSUSTATI:

- 1. Kuna Väike-Lohkva küla asus ajalooliselt Räpina maanteest põhjapool ning üldplaneeringus märgitud alale külanimeks Väike-Lohkva küla määramiseks toimiks kohanime liikumine ühest kohast teise, siis Väike-Lohkva külanimeks ei sobi.**
- 2. Kohanimenõukogu liikmed leiavad, et sobivaks külanimeks oleks kas Lohkva või Lohkvaküla.**

8) Aadressiandmete süsteemi määramine

Mall Leht selgitab, et 1. juulil 2021. aastal hakkas kehtima aadressiandmete süsteemi uus määrus. Ta lisab, et määruse paragrahv 13 ei arvestanud ajalooliste kohanimedega. Mall Leht selgitab, et aadressiandmete süsteemi määrust on vaja muuta, et see kaitseks ka ajaloolisi kohanimedesi.

Mall Leht toob välja võimalused, kuidas määruse sõnastust muuta:

§ 13. Koha-aadressi üldnõuded ja tähtlisandi määramine

(4) ~~Koha~~ Lähiaadressis ei kasutata:

- 1) piisava eristusvõimeta ega juurdemõeldavaid sõnu (näiteks ei kasutata sõnu „number”, „krunt”, „maatükk”, „maaüksus”, „katastriüksus”, „talu”, „maja”, „kodu”);
- 2) lühendeid, mis ei ole kohanimede puhul lubatud või käesolevas määruses kirjeldatud;
- 3) ebakohaseid sümboleid (näiteks ei kasutata koolonit, jutumärke, võrdlusmärke);
- 4) sidesõnu, asesõnu ja arvsõnu;
- 5) nimetuuna järgmisi maakonna, omavalitsuse, asustusüksuse, liikluspinnaga väikekoha liigisõnu: „tänav”, „tee”, „puiestee”, „maantee”, „ringtee”, „allee”, „põik”, „väikekoht”, „küla”, „vald”, „linn”, „alev” ja „alevik”. *„Nõue ei rakendu enne 1940 aastat kehtinud kohanimedele“, või: „Kui kõnealune nimi on ajalooline, siis muutmise kohustust ei ole”.*

Peeter Päll teeb ettepaneku sõnasta määruse muudatus selliselt, et määruse nõuded ei rakendu nendele kohanimedele, mis on määratud enne määruse jõustumist. Ta lisab, et seda, kas nimi kehtis enne 1940. aastat, on vaja hakata kindlaks tegema ning toob lisaks välja, et mõiste „ajalooline“ on küllaltki subjektiivne.

Mall Leht selgitab, et need nimed, mis kehtisid enne 1940. aastat, on juba kindlaks tehtud.

Väino Tõemets toob välja, et hetkel on kolm varianti, kuidas määrust sõnastada:

- 1) *Nõue ei rakendu enne 1940. aastat kehtinud kohanimedele*
- 2) *Kui kõnealune nimi on ajalooline, siis muutmise kohustust ei ole*
- 3) *Muutmise vajadus ei rakendu nendele kohanimedele, mis on määratud enne määruse jõustumist.*

Mall Leht toob välja, et viimast varianti tema ei poolda.

Mart Uusjärv toob välja, et tema toetab Peeter Pälli pakutud varianti.

Mall Leht selgitab, et hoonestatud katastriüksuseid määrus ei puuduta ning nende nimesid muuta ei ole vaja, ta lisab, et korrastada oleks vaja hoonestamata katastriüksuste nimed, mis ei vasta määruse nõuetele.

Väino Tõemets teeb ettepaneku arutada aadressiandmete süsteemi määruse võimalikku sõnastust kohanimenõukogu järgmisel koosolekul.

Mall Leht lubab kohanimenõukogule materjalid ette valmistada.

Kohanimenõukogu liikmed nõustuvad Väino Tõemetsa ettepanekuga.

OTSUSTATI: Arutada aadressiandmete süsteemi määruse sõnastust järgmisel kohanimenõukogu koosolekul.

9) Aadressiandmete ja kohanimede süsteemi ärianalüüsist

Mall Leht teatab kohanimenõukogule, et aadressiandmete ja kohanimede süsteemi ärianalüüsi rahastamise jaoks on taotlus esitatud.

OTSUSTATI: Võtta info teadmiseks

10) ÜRO kohanimeekspertide Balti jaotise istungist

Timo Torm informeerib kohanimenõukogu septembris toimunud ÜRO kohanimeekspertide Balti jaotise istungil vastu võetud otsustest. Ta lisab, et istungi materjalid lisatakse ÜRO kohanimeekspertide Balti jaotise kodulehele.

OTSUSTATI: Võtta info teadmiseks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Väino Tõemets

Koosoleku juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Timo Torm

Protokollija